

UTEBE-İKPE KE MBUQTIDEM: EDA ABRAHAM NTE UWUT-ÑKPỌ

Ñwed Mbon Rome 4:1-25; Genesis 12:1-3; 15:4-6.

QYQHỌ UKPEP-ÑKPỌ 383

Eke Ikpọ Owo

İKQ İBUOT: “Owo ada esit onim ke akpanikọ enyene edinen ido; onyuñ ada inua onyime enyene erinyaña” (Ñwed Mbon Rome 10:10).

I Edinen-ido Emi Otode Mbuqtidem

1. Abraham ọbọ edinen-ido oto mbuqtidem itoho ke edinam utom, Ñwed Mbon Rome 4:1-3; Genesis 15:6; Ñwed Mbon Galatia 3:6; James 2:23.
2. Edieke erinyaña ekpedide ke ntak utom, nnyin ikpakama Abasi isọn ndien erinyaña ikpedighe aba ke mfọn, Ñwed Mbon Rome 4:4, 5; 11:6.
3. David etiñ ikọ-ntiense abaña ukem ukpep-ñkpọ emi, Ñwed Mbon Rome 4:6-8; Psalm 32:1, 2.

II. Mme Edidiọñ Emi Mmọ Emi Enade Mbobi Ye Mmọ Emi Minaha Mbobi Ebọde Eto Mbuqtidem

1. Abraham ama ọbọ utebe-ikpe oto ke mbuqtidem mbemiso edinim enye mbobi, man enye ekpedi ete kpukpru mmọ oro enimde ke akpanikọ, Ñwed Mbon Rome 4:9-12; Ñwed Mbon Galatia 3:7.
2. Ekenam eñwọñọ enọ Abraham oto ke edinen ido emi akasañade ye mbuqtidem idighe ke ntak ibet, Ñwed Mbon Galatia 3:18, 29.

III. Se Etiñde Ebaña Mbuqtidem Abraham

1. Ke obukidem, ekedi ọkposọñ ñkpọ ọnọ Abraham ndinyene eyen, edi enye okonim ke akpanikọ, Abasi emi akanamde mbet emi akarade se Enye okobotde, emi onyuñ ekemede ndinam ñkpọ ñkpuhọre nte mbet oro asañade, Ñwed Mbon Rome 4:18-22; Genesis 15:4-6; Mme Hebrew 11:11, 12.
2. Ema ewet ñkpọ emi esin ke ñwed ke abaña erinyaña ukpọñ nnyin, man nnyin inim Christ emi akakpade ke ntak idiok-ñkpọ nnyin ke akpanikọ, okonyuñ esetde man enam ikpe etebe nnyin, Ñwed Mbon Rome 4:23-25; 2 Ñwed Corinth 5:21; Ñwed Mbon Galatia 1:4; 1 Peter 1:21.

SE EKPEPDE EBAÑA

Uyo Abasi

Abraham okoto ke obio ekim emi ọkọyọhọde ye ukpono ndem. Etie nte mme owo do eketie nte mmọ oro Paul etiñde ñkpọ abaña ke Ñwed Mbon Rome 1:21-32. Mmọ ikamaha ndinyene Abasi ke ekikere mmọ, ke ntak oro Abasi ama ayak mmọ ọnọ kpukpru idiok udọñ esit mmọ. Edi ke ufọt idiok-ñkpọ oro ye ekim ererimbot, owo kiet ama odu emi Abasi ekekemede ndiyarare Idem Esie nnọ onyuñ okut unyime emi okodude ke esit esie; owo oro ekedi Abraham.

Edi ata ñkpọ mkpaidem ndikut ke ererimbot ekim ye idiok-ñkpọ nte Abasi ekemede nditiñ ikọ ndien afo ñko ọfiok ete ke uyo Abasi edi oro. Idighe kpukpru ini ke uyo emi asaña nte uyom obuma utọ eke Obot Sinai me eke suñ-suñ uyo utọ eke Horeb; edi ke ini Enye etiñde afo eyefiok enye.

Ke obio ekim mme okpono-ndem oro, Abraham ama ọdiọñọ uyo Abasi onyuñ onim Enye ke akpanikọ. Mbuqtidem oro ama ada edinen ido ọnọ ukpọñ esie. Ekpemem didieọnọ owo ndinim ke akpanikọ ke ini ebokde enye ke isọñ emi ekwọrọde ikọ Abasi, owo inyuñ ikpepke enye nte etuakde ibuo ọnọ mme ndem emi edade eto ye itiat enam! Edi andidiok ama ada ukpep-ñkpọ esie emi edide unana uteñe-Abasi ye unana edinim Abasi ke akpanikọ ebine Eve ke iñwañ Eden. Enye eyedomo ndimen ukwañ ukpep-ñkpọ esie ntiene fi kpa ke idem esit ufok Abasi. Edi ti ete, ke Abraham ama onim Abasi ke akpanikọ ke ini unana edinim ke akpanikọ ye edikpono ndem ekekande enye ekuk.

Ete Kpukpru Mme Andinim Ke Akpanikọ

Abraham ekedi owo emi mikofioke Abasi, edi Abasi ekefen onọ enye onyūn ada enye ye emana eke editienede enye ke edem anam saña-saña ediomu ke ntre ubon esie ekenyene ndida ison nnyene. Ekenam ikpe etebe Abraham ke nkukure usuñ emi anam-idiok ekemedede ndibọ utebe-ikpe; oto ke mbom Abasi onyūn oto ke mbuotidem ye nkop-item. Oto mbuotidem enye akabare edi akwa ada ibuot, mme ete kpukpru mmọ emi enimde ke akpanikọ. Ke eyo ete nnyin Abraham, ekedi akamba nkpo ndidi ete, edi otim okpon ndidi ete nno ubon okonyūn edi se ikokponde ikan ndidi ete nno kpukpru mme idut.

Ndidohọ ete ke ndinen owo ekebo utebe-ikpe oto ke mbuotidem eneñere ayarare ke uwem Abraham. Enye okonim Abasi ke akpanikọ ndien ebat oro ke edinen-ido enọ enye. Ke anyan ini mbemiso Abasi oson ediomu ye Abraham ye mmọ emi editienede enye edem oto ke idion edina mbobi, ema enenam Abraham enyene utebe-ikpe oto mbuotidem. Itimke itin añaña nnyin akpa ini emi Abraham okonimde Abasi ke akpanikọ; edi Abasi ama okot ndien enye okop onyūn eyere ikot oro. Ikedighe edikop nnyūn nyere ikot oro ikpon akanam Abraham enyene utebe-ikpe, edi, edi mbuotidem emi akadade enye akadian ke mbom Abasi. Nti utom asaña ye esit nnyin ndidiana oto kiet ye Abasi ke mbuotidem. James odohọ ete, “wut mi mbuotidem eke misańake ye erinam nkpo, ndien ami nyeda erinam nkpo nwut fi mbuotidem mi”. Ama odu mme Jew ke obio Rome emi ekedohode ete ke owo enyene ndina mbobi mbemiso enye enen ke iso Abasi. Mmọ ekedomo ndida Ikọ Abasi nsin ke idak Ibet. Paul ewet ete owo ikemeke ndidu ke idak Ibet Moses nnyūn ntono ntak ndu ke idak mfon emi otode Jesus Christ ke ini kiet. Kentre, afo ukemeke ndidian utom ye utebe-ikpe. Edieke utom adade nnyin adian ye Abasi ndien oro ekpede ke ison ikpedighe ke mbom ke ekpenyaña nnyin. Edi mbom Abasi anyaña nnyin, idighe utom. Kot (Nwede Mbon Galatia 2:16; 3:11).

Mme idiok owo ifan emi mikenyeneke se edade etoro mmọ ke iso Abasi eketon edon etua eyet eyom mbom ndien enyene idara erifen. Mmọ ekenim enwonoro oro ke akpanikọ ndien Eyen onyime ndida mmonnọ idem Esie.

David odohọ ete: “Ofon onọ owo eke efende mme idiok ido esie, enyūn efukde ndudue esie”.

Oyohọ-Oyohọ Editiene Christ

Nnyin imenyene mmọ oro enimde idem nte mmimọ imenim Jesus Christ ke akpanikọ, edi eneñere enyene idorenyin ete ke edika ufok Abasi, nti utom mbom mmọ, ye enyon-enyon utom ererimbot emi eyenam mmimọ iduk obio Ubon Abasi. Edi Jesus ama etin ete, “Mbufo enyene nditon ntak mmana” (John 3:7). Mmọ esio idion edimana obufa oro efep enyūn eda ukpep-nkpo Jesus nte enyon-enyon mbuk ke esit mmọ.

Nwede Abasi etin ete, “koro owo ada esit onim ke akpanikọ enyene edinen ido; onyūn ada inua onyime enyene erinyaña” (Nwede Mbon Rome 10:10). Mmọ edi nnan, mme andida mmọ usuñ edi nnan nko, ndien mmọ “Mbiba eyeduon ke ukpe”.

Mme anam-idiok emi ekutde idiok-nkpo mmọ enyūn ekutde unana ukeme mmọ ndien ekpe ubok eyom mbom Abasi ebọ edifen ke mme idiok-nkpo. Oto ke mbuotidem ndien efen enọ mmọ enyūn eyet mmọ esana ke kpukpru ukwañ ido. “Koro ke adaña emi nnyin ikodude kaña ke mmem-idem, ke edikem ini Christ akpa ke ibuot mmọ emi miteñeke Abasi” (Nwede Mbon Rome 5:6).

Nte mkpa Jesus ekedide usio-isop idiok-nkpo nnyin, ntre ke eriset Esie akayarade owut onyūn oson nte ke nnyin iyenye nsinsi uwem.

Ubon Abraham

Ediwak isua ema ebe. Obon ama ada Abraham oworo ke okoneyo kiet okowut enye ikpa-enyon etin ye enye nte ekpedohode ete, se enyon! Bat mme ntanta fon! Ntem ke ubon fo edidi. Nte afo omokut nkeñe ntan emi? Nte afo emekeme ndibat mmọ? Ntre ndien ke afo edikeme ndibat ubon fo.

Abraham ikenyeneke eyen, enye ye Sarah ema enyūn eson. Mme idion ema ewut idem ndinam mmọ efioke ete ke mmọ ema ebe ini emi mmọ ekpenyenede eyen. Edi Abraham ikdukke idorenyin ke enwon Abasi, edi osuk onim ke akpanikọ. Enyene mmọ emi edide tutu ekut mme utom obot ke enyin ndien enim ke akpanikọ? Abraham ikedighe utọ owo oro. Enye ikdukke idorenyin edi osuk akaka iso odori enyin. Oto ke nsion-nda oro ye mbuotidem emi nkpo mikemeke ndinyeñe, enye akabare edi ete mbuotidem. Nnyin emi inimde ke akpanikọ ikabare idi ndito Abraham. Mme Jew ekpema ndikere ete ke mme imọ ikpon idi ndito Abraham. Paul etin ete ke imọ idighe enyon-enyon Jew, edi ke idi Jew ke esit-esit. Enye etin ayarare ete ke ini emi ekenamde enwon enọ Abraham ke enye okosuk edi owo mme Idut (Gentile) kaña, ndien ke enwonoro oro ekenyene ubon esie, emi ekedide kiet kpa Jesus Christ. Edieke nnyin ima ikamana iduk ke ubon Abasi oto ke obufa emana, nnyin idi ubon Christ ito ke ubon Abraham.

Emana Isaac ekedi utibe. Emanam Christ ekedi utibe. “Obufa emana” edi utibe. Abraham ikofioke nte Abasi okoyomde ndinam ubon esie ewak nte ntan ke mben inyan, edi enye ama odion ke akananam nkpo

isõñke ikan Abasi. Ikõt Christ edi mmọ emi enimde ke akpanikọ ukem nte Abraham okonimde. Mmọ edi mkpasip Spirit. Eñwọñọ erinyaña ukpọñ enyene mmọ emi enimde Christ ke akpanikọ, koro Enye edide Mkpasip oro ekeñwọñọde.

MME MBUME

1. Abraham ọkọbọ didie utebe-ikpe? Nnyin inyuñ ibọ didie enye?
2. Nso idi ntak emi ekekotde Abraham ete mme anam-akpanikọ?
3. Tiñ nte mme Idut (Gentile) esañade enyene ebuana ke eñwọñọ emi ekeñwọñọde enọ Abraham.
4. Nte ekenam eñwọñọ enọ Abraham oto ke ibet?
5. Ñwed Abasi ọdọhọ ete ke Abraham ama ọsọñọ ke mbuọtidem, nọ uwut-ñkpọ ise.